

Co dělat, když dětem nejde učení?

Je možné, že ač se dítě snaží, rodič snaží, školní výsledky a úspěšnost není taková, jak bychom si představovali. Dítě se trápí, rodič se trápí a stále to k ničemu není. Možná Vám paní učitelka již v první třídě sdělila, že byste měli navštívit PPP. Co to znamená? Mnoho z nás to může překvapit, zaskočit a můžeme být s trochou nadsázky i uraženi. Naše dítě a psycholog? Speciální pedagog? Ničeho se nebojte! PPP znamená Pedagogicko – psychologická poradna, kde Vaše děti vyšetří a zjistí, jestli to učení nejde proto, protože má třeba dyslexii, dysgrafii, dyskalkulii, dysortografii či nemá ADHD. Je to pomoc pro děti. Někdy klademe příliš velké nároky na naše potomky a pokud školní výsledky neodpovídají našemu očekávání, jsme zklamáni. Je to ale k dětem nespravedlivé, protože ačkoliv jsou děti inteligentní, ve škole mohou mít problémy s učením. Mohou mít poruchu učení. Někdy se však rodiče domnívají, že sebemenší problém ve škole a v učení je řešitelný právě „papírem“ z poradny. Je třeba se dětem věnovat a poskytovat jim i doma oporu při učení. Pomáhat a hlavně hodně komunikovat, jak se školou, tak s dítětem. Vyšetření na poradně je velmi odborné testování, které odhalí jak poruchu, tak snížené nadání a o poruchu učení se v tomto případě nejedná a nevztahuje se na dítě zákon o integraci.

Dyslexie je nejznámější pojem z celé skupiny SPU (specifické poruchy učení). Jedná se o poruchu čtení. Ovlivňuje nejvíce školní prospěch. Znamená to, že úroveň čtení je výrazně nižší než všeobecná inteligence. Dítě má problémy se čtením, předčítá si potichu, slabikuje příliš dlouho.

Dysgrafie se projevuje obtížemi se zapamatováním si tvaru písma. Kvalita písma, navazování a velikost písma je v nesouladu s normou. Písmo se stává nečitelným. Dítě má velké problémy v grafomotorice, má neuvolněnou ruku (zápěstí, ramenní kloub). Psaní se stává velmi těžkým úkonem. Dítě si písmo neosvojí přepisováním a častým psaním, není to v jeho silách. Mnohdy je to ještě horší a může způsobit neklid, bolesti hlavy a celé ruky.

Dysortografie se často vyskytuje v kombinaci s předchozími poruchami. Jedná se o poruchu neschopnosti si osvojit gramatiku. Nemusí však být narušena celá oblast gramatiky, ale jen tzv. specifických jevů. Jedná se o vynechávání interpunkčních znamének (háčky, čárky, tečky). Děti mají problém v rozlišování di-dy, ti-ty, ni-ny. Často zaměňují, vynechávají, přidávají písmena ve slovech. Děti nedokáží aplikovat mluvnická pravidla do praxe, ačkoliv je mají naučená. Mají narušený jazykový cit.

Dyskalkulie se vyskytuje buď samostatně, nebo v kombinaci s předešlými poruchami. Je to porucha matematických představ. Spočívá v poruchách předčíselných představ, třídění prvků dle tvaru, barvy, velikosti a určování prvků. Děti mají problémy v číselných představách – smysl číslovek, řazení čísel, hodnotě číslice. Děti nejsou schopny provádět matematické operace s číslem. Děti mají špatnou orientaci v čase a prostoru. Mají problémy zrakové i sluchové paměti.

ADHD je syndrom poruchy pozornosti s hyperaktivitou. Jedná se o hyperkinetickou poruchu. Dítě je nepozorné, každý podnět ho rozptýlí, nedokáže se soustředit delší dobu. Je mnohdy duchem jinde. Je stále v pohybu. Je impulsivní. Někdy má problémy s chováním. Neadekvátně reaguje na situace. Děti jsou mnohdy citlivé a psychicky zranitelnější. Tyto děti nevydrží v klidu v lavici, stále něco musí dělat, vykřikují, ruší ostatní i sami sebe, hledají stále něco v tašce, vyběhává z lavice, stále se hlásí, ačkoliv mnohdy neví, co odpovědět.

Děti, které mají specifickou poruchu učení, jsou běžně zařazeny do procesu výuky, ale mají jisté speciální potřeby. Je pro ně sepsán „**IVP**“, což znamená individuálně vzdělávací plán. Umožňuje žákovi pracovat podle jeho schopností, individuálním tempem, bez ohledu na učební osnovy. Není překážkou k dalšímu vzdělávání, ale pomůckou k lepšímu využití předpokladů. Smyslem IVP není hledat úlevy, ale najít optimální úroveň, na níž může integrovaný žák pracovat. Do IVP jsou zařazeni i rodiče. Jsou seznámeni se stávající situací. IVP je sestaven pro každého žáka zvlášť. Pokud dítě má ze zákona nárok na „reedukační péči“, je pro něj připravena hodina týdně reedukační péče. Může být i častěji – dle potřeb dítěte. Jedná se o speciálně připravenou hodinu, kdy posilujeme handicap. Učitel věnuje pozornost oslabené oblasti a posiluje grafomotoriku, pravolevou orientaci, sluchovou percepci aj. Je však třeba velmi svědomitá spolupráce s rodiči. Učitel nedokáže zázraky. Jedná se o nadstandartně vysokoprofesionální péči. Dítě má k dispozici pracovní listy, cvičení a pomůcky. Učitel spolupracuje s poradnou, konzultuje metody práce aj. Chceme, aby žáci s handicapem zažívali úspěch, aby se necítili méněcenní a hlavně byli v naší škole spokojeni a šťastní. Reedukační péče neznamená doučování. Zaměřujeme se na rozvoj oslabených funkcí. O reedukační péči žádá zákonný zástupce dítěte. Formulář si rodič vyzvedává u ředitele školy.

Jak našim dětem pomáháme my? Co vše zohledňujeme a jak s nimi pracujeme?

Naše zásady pro práci s dětmi se SPU v ZŠ Hrabyně:

- Tolerujeme pomalejší tempo.
- Preferujeme ústní zkoušení před písemným.
- Ponecháváme dostatek času na zpracování a kontrolu písemného projevu a na porozumění textu.
- Tolerujeme horší grafickou úpravu, včetně zpracování výtvarných prací a výroby předmětů v pracovních činnostech.
- Zvažujeme červené opravování v oblasti gramatiky.
- Nedáváme dopisovat školní práci doma.
- Pracujeme s menšími úseky práce (psaní celých diktátů, cvičení apod.).
- Volíme činnosti adekvátní schopnostem dítěte.
- Individuálně přistupujeme k hodnocení prověřování práce. (diktáty, doplňovací cvičení, testy, zkoušení).
- Omezujeme časové typy prověrek (desetiminutovky, práce na čas).
- Tolerujeme ve vyšších třídách tiskací písmo.
- Psaní slohových prací na PC.
- Zkoušíme po domácí přípravě.
- Věnujeme se důsledně kontrole pochopení zadaného úkolu, hlavně v matematice.
- Ve slohovém výcviku preferujeme především obsah.
- V cizím jazyku tolerujeme slova napsaná foneticky.
- Ponecháváme tabulky s učivem k nahlédnutí.
- Tolerujeme motorický neklid a nepozornost, klasifikaci přizpůsobujeme stavu dítěte.
- Více pozornosti věnujeme motivaci, podpoře, klidu k práci, osobnímu tempu, nošením domácích úkolů, pomůcek.
- Podporujeme skupinovou práci a spolupráci se spolužákem.
- Vždy oceňujeme zájem dítěte.
- Respektujeme kolísání a výkyvy ve výkonnosti.
- Odměňujeme snahu a zájem, chválíme nejen dobré výsledky.

Na naší škole dále pečujeme i o děti **tělesně postižené**, kterým poskytujeme péči dle individuálních potřeb dítěte. Vztahuje se na ně stejný zákon o integraci žáků. Chceme, aby se každé dítě cítilo v naší škole šťastné a mělo pocit, že není pouze jedno z mnoha. Dbáme všech připomínek jak rodičů, tak dětí a soustavně řešíme aktuální problémy všeho charakteru.

Na žáky se specifickými poruchami učení se vztahuje směrnice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zřízení č.j.: 13710/2001 – 24 ze dne 6.6. 2002. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) k zabezpečení úkolů vyplývajících z ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 132/2000 Sb., a k zajištění procesu integrace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do mateřských škol, základních škol, středních škol, vyšších odborných škol a speciálních škol (dále jen „škola“), vydává podle §92 zákona č. 129/2000 Sb., a § 11 zákona č. 147/2000 Sb., tuto směrnici: odkaz na

www.msmt.cz/socialni-programy/smernice-msmt-k-integraci-deti-a-zaku-se-specialnimi-vzdelavacimi-potrbyami-do-skol-a-skolskych-zarizeni